

## Slovenská misia

- poslanie slovenských vojakov v zahraničných misiách mojimi očami

( alebo keď BOH má dovolenku)

Aká smola narodiť sa na strategickom kúsku zeme, a pritom je to úplne jedno, či je to v osvietenom 21. storočí alebo pár storočí späť. Iste, kúsky zeme sa menia, ale princíp zostáva - žijete na území, o ktoré má záujem niekto cudzí. A tak sa začína boj. Pre jedných na život a na smrť, pre obyčajných ľudí iba na smrť. V mene chorej idey sa začína vraždiť, lúpiť, ničiť. Z majej iskry veľký plameň býva, a tak lokálnosť vytláča globálnosť. A hneď je ľudstvo emociálne vrátené do ríše zvierat. Krutosť podfarbená inteligenciou nadobúda bizarné rozmery, sama príroda sa nestačí čudovať, čo za živočíchov vyprodukovala. Načo je morálka či kultúra, treba zbohatnúť! Čo na tom, že na nešťastí iných? Niektorí majú už nie hrošiu, ale priam goratexovú kožu, po ktorej sa zošmyknú všetky city. Ak vôbec sa má čo šmýkať. Nešťastie, slzy, tragédie pre všetkých, okrem jedného, často neviditeľného, ktorý sa cíti ako boh. Vyrobil apokalypsu, zdanlivo bez systému, ale on vidí úžasnú možnosť prisvojenia si cudzieho. Je to krvavá lúpež podľa všetkých trestných kódexov, ale koho zaujíma zdrap papiera. Čo na tom, že ten zdrap je výsledkom umu najbystrejších hláv ľudstva, pre víťaza niet kódexu. Víťaz berie všetko. Aj životy tých úbohých, ktorí sa previnili iba jedným - narodili sa tam. Ved' predsa môžu odísť. Ale odídu všetci? Od ľudí, ktorých majú radi? Nezahral sa s nimi život príliš kruto? Dal im lásku ku kúsku zeme, na ktorej žijú, a pritom tam ako rozbušku umiestnil bohatstvo. Tu meď, cín, tam ropu, vodu a všeličo iné. Nuž, nedá sa stále utekať, ani nieto kam. Zdá sa, že Boh si zobral dovolenku. Zabudol na tých maličkých. Nechal iba zoznam miest, kde ho musí zastúpiť človek. A tak človek začal konať:

Zastávka prvá: Golanské výšiny. Pomerne malý kúsok zeme, ktorý poskytuje neobyčajne pekný výhľad na Sýriu aj Izrael. Až taký pekný, že sa títo susedia oň do krvava pobili. Snáď by sa aj vyvraždili všetkou dostupnou vojenskou technikou, keby nie rezolúcie OSN, ktorá vyňala toto územie spod bojujúcich strán. No vyňať nestačí, treba

ho aj chrániť. Nestačí neutralitu iba predstierať, treba ju aj dodržiavať. Rakúsko takú garanciu poskytuje. Ale je tam aj malý kúsok Slovenska. Ozaj iba maličký, ale nie zanedbateľný. Pozorovanie, hliadkovanie, kontrola územia umožňujú tisícom jednoduchých ľudí po dlhom rade dní bez zajtrajška zaspať vo svojom dome.

Zastávka druhá: Cyprus. Nádherný ostrov, ktorým nepohrdla ani bohyňa lásky Afroditu. Asi vedela, prečo sa práve vynorila na ostrove významnej geografickej a strategickej polohy. Bohužiaľ ostrov si samotnej lásky veľa neužil. “Make love not war” tu stáročia negovali všetci významní dobyvatelia - od macedónčana Alexandra Veľkého, egyptana Ptolemaia, angličana Richarda III., až po otomanských Turkov a Veľkú Britániu. Maličký ostrov si roku 1960 vydobyl slobodu, ale žiaľ, takú krehkú, že prevrat visel vo vzduchu. Nenechal na seba dlho čakať. Od roku 1974 je ostrov opäť rozťatý, a to nie šípom Amorovým, lež zelenou líniou mierových síl OSN. Nevraživosť medzi Grékmi a cyperskými Turkami na tomto ostrove už dávno prerástla hranice susedských šarvátok. Azbest, chróm a železo sú zárukou, že neustúpi ani jedna strana. Asi preto sa tu slovenské jednotky tak dlho zdržiavajú a asi aj budú zdržiavať. Iba tak môže mať ostrov lásky zajtrajšok.

Zastávka tretia: Kosovo. Nedá sa čakať, aby Srbi milovali Albáncov. Priveľa zažili od čias osmanského štátu. Dobrovoľníkov rôznych etníc, avšak jednej viery, vždy vábila možnosť získať nové územia a vojnovú korisť. Dobyvačné vojny pod ideou „vojny za vieru“ si zapamätávali celé generácie kresťanov, pravdaže, ak prežili, pretože ani prežiť nebolo výhrou. Spustošená krajina, zbavená všetkého bohatstva, mŕtvi ľudia, choroby, hlad - to všetko zaistilo, aby živí závideli tým, ktorí skôr zomreli. Vyzerá, že 15. júna 1371 po bitke na Kosovom poli zomrel aj posledný kúsok lásky Srbov k Albáncom. Lásku späť nevráti ani hliníkové srdce ukuté z bohatých zásob Kosova. Patová situácia bez vyhliadky na skoré riešenie priam prosí svet o pomoc. Rozmotat' kľbko zmesi nenávisti a terorizmu je úlohou KFOR-u. Aby to šlo ľahšie aj KFOR je fínsko-švédsko-česko-slovenské..., mnohonárodné kľbko, avšak spojené spoločným úsilím, porozumením, a hlavne mierovým cieľom.

Zastávka štvrtá: Afganistan. Krajina ani poriadne nezmapovaného nerastného bohatstva, kvalitného ópia, chudobného obyvateľstva a Talibanu, v kultúrnom svete presláveného nesmiernou láskou k celosvetovým pamiatkam. Už roztržky medzi stúpecami oficiálneho štátneho náboženstva islamu - sunitmi a šiitmi predpokladajú nadštandardné konflikty a v kombinácii s vládnym hnutím Taliban predstavujú nočnú

moru nielen pre bežnú populáciu krajiny, ale i pre krajiny na tisíce míľ vzdialené. Fanaticky samovrahovia s náložou na vlastnom tele sa môžu objaviť kdekoľvek a kedykoľvek v Európe, Amerike či u nás. Peniaze z predaja narkotík a blízka priepustná hranica s Pakistanom poskytujú nesmierne ťažké podmienky pre misiu ISAF pod vedením NATO. Misia v Afganistane je multinárodná, finančne náročná a neľútostná. Bolo by však neetické, aby pár štátov nieslo ťarchu boja. Každý, kto chce žiť bezpečne, mal by pomôcť. A Slovensko už pomohlo.

Zastávka piata: štáty bývalej Juhoslávie. Nestabilita Balkánu je všeobecne známa. Etnicky zmiešané krajiny bývalej Juhoslávie nedávajú veľkú záruku tomuto regiónu vyriešiť všetky problémy mierovou cestou. Každý štát chce svoje a niečo navyše. Vytahujú sa staré krivdy, rozosievajú sa nepokoje, situácia pripomína rozvod hysterických holywoodských hviezd. Balkán patrí do Európy. Aj keď je taký rozhádaný a nešťastný. Európa na svojom území už zažila mnoho vojen. A poučila sa z nich. Investovať do mieru sa vždy oplatí. Misia EUMM Európskej únie je úprimnou snahou pomôcť Balkánu. Aj tam je slovenské oko. Nespí, bdie... aby iní mohli spať.

Zastávka šiesta: Bosna a Hercegovina. Tretia a najväčšia operácia, operácia, do ktorej sa EÚ od svojho vzniku zapojila. Konflikt už pominul, snád' sa nevráti. Územie však treba liečiť. Grécka kráľovná Althea síce liečila ľud, ale v záchvate zlosti spálila poleno, od ktorého závisel život jej syna. Syn však zabil svojich strýkov v banálnej hádke pre loveckú trofej. Treba dúfať, že v Bosne a Hercegovine sa nič také neprihodi. Ani banálna hádka, ani záchvat zlosti Európy, ktorý by zničil priam vymodlený mier. Pretože ako bájka pokračuje, Althea nakoniec spáchala samovraždu...

Zastávka siedma: Irak. Neslýchane ťažko skúšaná krajina. Sužovaná nielen vysokými teplotami, nedostatkom vody, ale aj krutým diktátorom, či neutíchajúcimi etnickými a náboženskými konfliktami. Krajina sediaci na čiernom zlate, z ktorého sa stal iba akýsi pamflet so selektívnou platnosťou.

Potravinová pomoc OSN iba ťažko došla k adresátovi. Embargo sa míňalo účinkom. Operácia Bezpečnostnej rady OSN Iracká sloboda si iba ťažko kliesni cestu. Multimedzinárodné zoskupenie vojenských síl sedí ako na odistenom granáte. Nik nevie, ako sa priblíži nepriateľ. Ten už prišiel v mnohých podobách. Často ako mladý muž, temer dieťa... Prostriedky boja vskutku zarážajúce. Vraždiť svoje ženy, mužov, deti. Kupovať životy budúcich samovrahov, negovať slobodu v jej všetkých možných podobách... To nie je nepriateľ ale hydra. Odsekneš hlavu, narastú jej dve. Navyše

okolo nej samé granáty a míny. Ťažká a nebezpečná práca vyzbierať ich. Technika sa musí snúbiť s vysokou profesionalitou. To Slovensko vie. Každá zneškodnená mína znamená kus šťastného života pre obyčajného človeka, či vojaka. Adieu smrť, vitaj život!

Zastávka ôsma: Gruzínsko. Donedávna krajina dlho žijúcich ľudí. Nuž, ale vojna rýchlo kráti ľudský život. A nielen kráti, ale i ten krátky znehodnotí. Niet už čas radovať sa z dobrého koňaku, už je len strach. Kto umrel, umrie, komu sa už nedá pomôcť. Nočné korzo Čečencov. Misia OBSE, v ktorej je zastúpené aj Slovensko, dáva pozor. Podmienky sú kruté - krásnu krajinu chytá choroba terorizmu. Včas sa musí liečiť, neskoro prísť znamená skazu.

Boli aj iné zastávky: Východný Timor, Erithrea, Angola, Rwanda. Jedny pominuli, druhé sa vracajú. A tie ďalšie, o ktorých nevieme, zatiaľ driemu. Zdá sa, že sú ďaleko. V bezpečí domova je všetko ďaleko. Iba malicherné starosti sú blízko. Človek zhýčkaný bezpečím si ani nevie predstaviť nesmierne utrpenie obyčajných ľudí, ktorí v ničote prehodnocujú priority. Tam v kritických situáciach sa ukazuje čo je v človeku. Človek je silný, a snád' to najkrajšie a najľudskejšie je jeho schopnosť položiť za svoje ideály a presvedčenie život. Je vždy smutné, keď zomrie človek, aj keď v účtoch sveta to nič neznamená, pre jeho blízkych je to nenahradiiteľná strata. Obzvlášť keď zomrie vo vojne. Vtedy sa každý pýta prečo? Ľudský život je dar a vždy je ťažké pochopiť, že dar bol vymenený za iný dar - aby niekto neznámy mohol žiť.

Nuž nikdy netreba zabudnúť ani na jedného vojaka, ktorý padol kdekoľvek na svete. Plnil iba rozkaz, pretože nikdy nemôže zvíťaziť zlo a bezprávie, tie dosahujú rekordy iba na krátkych tratiach.

Aj my ľudia sme naozaj čudné živočíchy. Naše dejiny sú plné tyranov, ale aj hrdinov - vždy sa našiel niekto, kto zozbieral omrvinky nádeje, odvahy a sily postaviť sa voči zlu. Na jednej strane človek spácha obľudné zverstvá, na druhej prejaví obrovské hrdinstvo. Zabije aj zachráni, alebo zabil aby zachránil?

Chcelo by sa mi povedať: zbohom zbraniam! Ale už nadišiel ten čas? Ešte nie, stále sú takí, ktorí chcú mnohým zvonieť do hrobu. Potrebujú na to iba malú chvíľu, čakajú, kedy si opäť Boh vezme dovolenku, kedy prestane bdieť nad človekom.